

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden September 19 - dik napján, 1815 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Straszburbol így irnak Sept. 4 - dikén az ott előfordúlt katonatámadásnak környülállásairól: — “

„Azok a' történetek, melynek szemlé-
lői valánk, újabban mutatják, hogy a' Fr.
katona - constitutzióinak egész megváltozta-
tása szükséges légyen a' végre, hogy ezen
ország, sőt egész Európa attól a' katonai
tirannusságtól megszabadíttathassék, melly
a' lefolyt időkben hol benn az országban,
hol pedig az idegen országokon gyakorol-
tatott, vagy elkövettetett. Általjában véve
a' Rénusi ármádának magaviselete mind ez
ideig jó volt, 's némelly itt-ott a' környé-
ken előfordúlt egyegy történetet ki vévén,
nem adott semmi panaszra alkalmatosságot.
Hanem már most, minekutánna az a' pa-
rantsolat elérkezett, hogy elébb a' gyalog-
ság, 's azután az ágyuzók, és végre a' lo-
vasság is eloszoljon, 's a' katonák mind
ezekből a' seregekből a' magok honnyokba
vegyék útjokat; 's minekutánna az itt lévő
Austriai Generálissal *Volkman* úrral a' mi
katona előljáróink a' szükséges egygyezése-
ket a' katonaságnak azon departamenteken
való általutozássokra nézve, a' mellyekben
a' Szövetséges seregek feküsznek, megtet-
ték volna, 's végezetre a' Király' rendelé-
seivel megégygyezőleg September 1-ő nap-
ján a' Regementeknek eloszlattatása elkez-

dődven, minthogy a' Szövetséges Vezérek
azt kívánták, hogy a' Frantzia katonaság,
a' rendetlenségeknek eltávoztathatása vé-
gett, fegyver nélkül oszoljon széllyel: te-
hát az 58 - dik Regementbéli katonák, a'
kik Sept. 1-ső napján legelőbb elbotsáttat-
tak, alig rakták vala le fegyvereiket a' fegy-
veres házba, hogy történetből egy 16 min-
den fegyver nélkül való Oroszokból álló
tsoport, néhány tisztekkel egygyütt, a' vá-
rosban megjelent, hogy 8000 puskát, mel-
lyeket a' Frantzia Király' parantsolatjából
az Orosz seregeknek innét által adni kel-
lett volna azért, mivelhogy a' Metzi fegy-
veresházban, a' hova ők útasíttatva voltak,
nem volt elegendő (mint mondják alig volt
30,000 darab) Ez a' környülállás, a' melly
egyéberánt szembe sem tűnt volna, ha a'
fegyver valami olyan szomszédfaluba lett
volna, melly a' szövetségesektől elfoglal-
tatva van, annyival is inkább felgerjesztet-
te a' Frantzia katonák boszszankodását,
hogy azt gondolták, hogy az Oroszok tsak
azt várják, hogy a' Frantzia seregek letegyék
a' fegyvert, 's ők azt azonnal mind el fog-
ják venni. Ide járúlt, hogy némely Rege-
menteknek két hónapi zsoldja nem fizettet-
hetett-ki. Kész pénzben tsak 5 napra va-
lót akartak nékiek adni, 's a' többiért olyan
váltó - czédulákkal akarták elbotsátani őket,
mellyeken ilyen irás olvastatik: *Certificats
de non peyement*. Azt is tudta a' katona-

ság, hogy a' Királytól az ő számokra 400,000 Frankot érő kassa - czedulák érkeztek - meg. De a' mellyeket még nem lehetett vala pénzé tenni. A' *Strasburgi* gazdagabb lakosok is tettek volt özsze 166,000 Frankot, 's a' katonák ezt is tudták. Meglehet, hogy jobb előre való rendelések által el lehetett volna a' lármát kerülni; sőt talám még így is mindenek jól véghez mentek, 's a' katonák is jobb zsoldot kaphattak volna betületesebb módon, ha, mint erősítik, előre felingereltetve nem lett volna a' fegyveres nép, 's a' támadás, előre elintéztetve nem vétetett volna munkába. —

„Már September' 1 - ső napján is nagy volt a' pészés. Sept. 2 - dik napján pedig, midőn a' 2 - dik Regimentnek eloszlani kellett volna, 500 tisztek az itt lévő külömbkülömb Regimentekből már még reggel özsze gyülekezvén a' *Finkmatte* nevű nagy piatzon, onnét *in massa* megindultak Generális *Rapphoz*, 's egy Követséget küldöttek-bé hozzá, a' melly minnyájoknak nevekben kérte tőlle a' hátra lévő zsoldot. A' Generális megintette a' tiszteket, hogy ilyen lépésre vetemedtek: de alig hogy ezeknek követsége kiment tőlle, már ott volt az altisztektől is a' követség, melly hasonlóképpen a' hátra lévő zsoldot kérte. *Rapp* ezt is eligazította magától kemény szókkal, de már ekkor nyilvánágosan észre lehetett venni, hogy már előre organizáltatva volt légyen a' támadás, minthogy égszeriben megmozdultak minden kaszármákból és szállásokrol a' fegyveres tsapatok, de tsak altisztjeik által vezéreltetvén, minthogy a' tisztek nem részesültek a' valóságos támadásban. Legelőbb is a' fegyveres hazakat foglalta-el a' katonaság, 's azokból ágyukat és munitziót vévén magához, a' parádé piatzon sorba állott, 's ott kinyilatkoztatta, hogy az ármáda *insurrectióban* légyen. Más tsapatok, hasonlóképpen tsak az altisztek vezérlése alatt, a' város' kapuit foglalták-el; más csoportok ismét a' többpiatzokra állottak - ki 's a' fő vezérnek és egyéb Generá-

lisoknak házaik előtt sereglettek özsze. Némely feltisztek lebeszélteni iparkodtak az alattok lévő katonaságot a' lármázásrol, de nem mehettek semmire. A' számtartó, adószedő, 's fizető tisztviselőknék házaikra is réá ment a' katonaság. *Semelle*, a' Kormányozó, néhány Generálisokkal égygyütt lóra ülven, kilovagolt vélek a' seregek közzé, de ő sem tehetett, intései által, semmit. —

Rapp is lóra ült az Adjutánsaival 's az Generálstábhöz tartozó tisztekkal, de olyan sokaságot talált a' szállása előtt, hogy tsak alig alig nyomúlhatott a' piatz' közepéig, itt pedig bajonétokat szegeztek neki, hogy tovább ne mehessen. Beszélteni kezdett a' hozzá közelébb álló katonákhoz; az ő régi fenytéktartásokra, 's engedelmességekre emlékeztette őket; eleikbe terjesztette, hogy mitsoda következései lehetnek az e'féle támadásoknak: de hijába való volt minden beszéde; még letsúfolták a' katonák; egy Granádiros meg is akarta löni, réá tsattanotta a' puskáját, de a' melly nem súlt - el szerentséjire. Megmondották néki a' katonák egyenesen, hogy tsak mennyen vissza a' szállására, a' hounét ki sem fog többé jöni addig, míg a' hátralévő hó-pénzt ki nem fizeti. A' tisztek számára is kérte a' hátra lévő zsoldot a' katonaság. Egész szállását, gráditsait, sőt külső szobáit is úgy elfoglalták a' katonák, hogy hozzá sem közelithetett kívülről senki. Némely tisztjei oldalfélt való ajtókon próbáltak kimenni a' *Rapp* rendeléseivel, de tsúfosan vissza kergették őket a' kastélyba a' katonák. Ezeknek annál nagyobb felzendítetésekre azt hirlelték-el közöttök, hogy az ő kifizetésekre milliók érkeztek volna a' Királytól, és hogy *Rapp* nagy summákat akar lopva kivitetni. Így történt, hogy a' kotsisa szénás szekérrel akarván kimenni az udvarrol, a' katonák őtet megállították, a' szénát a' szekérről lehányták, mellyért ez boszszonkodván még jobban felmérgecsítette haragos szavai által a' katonákat, 's a'

lóra ismét felülvén és sebesetskén hajtván, egy gyermeket eltapodott; mellyért ötöt a' katonák megfogták 's a' zsibongás közben olyan dőféseket ejtettek rajta bajonétjaikkal, hogy nem soká meghalt, a' gyermekkel égygyütt, a' kit eltapodott vala. —

„Sohova nem mehetvén *Rapp* a' kastélyból, a' Préfektussal 's más némely Előljárókkal kívánt beszélteni. A' katonák oda vitték néki bajonétok között a' kiket kívánt. Még a' Polgármestert is e' képpen kísérte hozzá négy strázsa, bajonétok között. Ezekkel tanátsot tartván *Rapp*, eleikbe terjesztette, hogy a' dolgon már most különben segíteni lehetetlen egyébképpen, hanem csak pénzt kell valahonnét össze szerezni; melyhezképpent a' Prefektus és Polgármester a' Magistrátust és sok más előkelő lakosokat összehivattak 's tanátskoztak, melynek a' lett a' kimenetele, hogy a' tehetősebbek magok magokat tehetségekhöz képpent megtaksálván, még az nap öszszetettek 100 ezer Frankot, 's a' Regementekhez küldötték. De e' sem használt semmit; azt kívánták a' Regementek, hogy az utolsó krajtzárig fizessék ki magokat is tisztjeiket is, a' melly utólsók azonközben még most is tsak szenvedőleg viselték magokat, 's nem elegyedtek a' lármázók közé. A' város' kapui még mind bészárva tartattak; tsak a' Párisi posta botsáttatott ki és bé, de jó megvizsgáltatás után. Későre tsakugyan gyengültek valamit a' kapuk' bészárattatását illető rendelések; megengedettett a' városba való bemenetel mindennek, tsak a' kimenetel nem senkinek. —

„A' támadást egy úgy nevezett *insurrectionális* biztosság kormányozta, a' melly altisztkekből állott, 's ilyen aláírás alatt adta ki parantsolatait: *La garnison*. A' Fő vezér egy *Beaugis* nevű Strázsamester, a' várkomendáns pedig *Bonnet* nevű Strázsamester volt. Kéntelen megvallani az ember, hogy a' nevezett fő vezér *Beaugis*, egy a' természettől szép talentumokkal felru-

háztatott ember, ebben a' rendkívül való tamadasban is szépen fenn tudta tartani a' rendet és tsendességet. Minden pusztitást és ragadozást megakadályoztattak a' tölle és a' biztosságtól kiadatott rendelések, egy szóval, jó fenyték és katonai politzia tartott-fenn. Minnyájok eleibe ki volt szabva a' maga kötelessége. A' bor, kávé, és serházak estvéli 8 órakor bészárattattak, a' lámpások 9 órakor az utzákon meggyujtattak, a' részeg katonák bészárattattak, a' nép, melly a' katonasággal való tartásra kedvet mutatott, megvetéssel igazittatott-el; a' katonabiztosság a' polgári előljárókkal közlötte bajait; a' személy és tulajdon bántódás nélkül hagyatott; a' vigyázó csoportok szünés nélkül jártak szélyel az utzákon nagy számmal. Azonban tudtára adatta *Beaugis* a' polgárságnak, hogy ő tsak úgy válolhat kezességet a' tsendességnek fenn tartathatásáért, ha a' katonaság' zsoldja egészszén kifizettetik, 's így történt végezetre, hogy a' lakosok még 3-dikra viradó éjjel magok között a' kívánt summát, a' melly 8 és 9 száz ezer Frankok között volt, felosztván, 4-dikben délig egészszén lefizették, 's a' Regementeknek kezekhez küldötték, mely után a' katonaság a' kapukból és utzákrol mind eltakarodott, a' fogva tartatott Generálisok szabadságokat vissza kapták, 's az ágyuk és minden munitzió a' fegyveres házakba vissza vitettettek. A' fő vezér *Beaugis* még az nap délután a' katonaságnak mustráját tartotta, maga előtt elmarschiroztatta, azután maga a' parádé piatzon egy áltánra kiállott, a' népet fő hajtással köszöntötte, 's kihirdette, hogy az *insurrectió* elvégződött légyen. Az után mindenek a' régi rendre vissza állittattak.“

A' következő napokon, még Sept. 8-dikán is, folytában tartott a' katonaságnak *Straszburgból* való kitakarodása, és szélyel oszlása.

A' *Ligerisi* armáda' fő vezére *Macdonald* kihirdette ezen oszlófélben lévő armádnál, hogy hátra lévő zsóldjoknak kifizetésére a' Királytól másfél millió Frankok megérkeztek légyen.

A' Frantzia földön találtató Prussus armáda, a' közönséges betsű szerént, 220,000 emberből áll. —

Párisi tudósítások erőssítik a' *Berlini* újságokban, hogy Feldmarschal *Blücher* a' *Wahlstadt* Hertzeg, a' maga Királyától *Sequanai* Hertzeggé is kineveztetett légyen.

Egy Lengyel Követség Warschauból a' maga új Fejedelmének *Sándor* Császárnak tiszteletére *Párisba* menvén, Aug. 30-dikán audientzián volt a' Császárnál, a' ki Lengyel Generálisi formaruhában, és Lengyel rendczimerekkel ékeskedve, fogadta el annak udvarlását.

Az Oberster *Labeoyère* szerentsétlen özvegye, Aug. 29-dik napján meghalt; az ó halála néminémű megilletődést okozott némellyekben.

Marschal *Ney* is talált pártfogóra Párisban. *Berrier* nevű Prokurator egy irást adott-ki nyomtatásban az ó mentségére. Hogy a' bűn, a' melly elkövetődött, nagy légyen, megvallja az író, hanem a' *Ney* bűnös voltának nagyságát, a' Prokurator úr gondolkodása szerént gyengeti annak meggondolása: hogy a' *Ney* tselekedetének valóságos fundamentoma a' Frantzia armádnak mindenek előtt tudva lévő rossz kedve, vagy rossz gondolkodása 's az a' közönséges kívánság volt légyen, hogy a' polgári hadakozásnak veszedelmeit elkerülni lehessen, a' hova járuluak a' sok költött és *Bertrand* által elszéllesztetett hírek, 's az az elméleti nagy megilletődés és megtompulás, mellyek *Neyt* az új híreknek véletlensége által, egészszen elfogták vala." — Ez a' processus egyéberánt igen nagyon magára vonta a' közönség' figyelmetességit Párisban. Valami magános tudósításokban erősítettik, hogy Párisba lett megérkezése után sokáig beszélgetett *Ney* a' feleségivel;

's egyebek között kinyilatkoztatta neki, hogy ó készséggel várja a' maga végét, hogy ó azzal a' telyes meggyőződéssel tsinált légyen mindent a' mit tsinált, hogy hazájának jóvát elősegéli; 's ehezképpest azt nem is akarja, hogy az ó megtartattatása végett oly lépések tétetessenek, mellyek különben is, mint gondólni lehet, semmit használni nem fognának, a' végre, hogy neki kegyelmet nyerjenek; és hogy ó azon egyenes beszédje által, mellyel a' Pairek' kamarájában a' *Watterloói* ütközetnek elkerülhetetlen következéseit kinyilatkoztatta, egyszersmind, a' *Bonapartistákat* 's *Jakobinusokat* is, nagyon megbántotta.

Ezen tudósítás, melly a' *Gard* departamentben lévő *Alais* városából Aug. 15-dikén indult, azoknak a' rút történeteknek feleleveníti az emlékezetit, mellyek hajdan a' hit miatt követték el Frantzia országban: — „*Nismes*, *Moutpellier*, és *Uzes* városaikban, 's az ezeknek környékeiken fekvő falukban (igy szoll az író), 800 protestans lakosok öldököltettek meg 8 napok alatt a' néptől. Az ó kiprédáltott és lerontatott házaiknak számát *Nismesben* 60-ra teszik. Egy Prokuratornak a' fia azzal vádoltatván, hogy két személyeket ennek kiáltására készttette volna: *Vive l'empereur!* tsak hirtelen való elszaladás által menthette-meg életét. Minekutánna őtet magát mindenütt öszszekeresték 's meg nem találták volna, az apja' házát rontották öszsze. Mi, nagy félelmek között vagyunk, mivelhogy a' mi kis városunk éppen *Nismes* és *Montpellier*, ezen rút történeteknek a' főbb fészkeik között fekszik. Ohajtással várjuk az Austriai seregeknek idevaló érkezéseket, hogy, mint azok a' departamentek, mellyek a' Szövetséges seregek által elfoglaltatva vannak, mi is megmenekedhessünk a' hazafiak között való hadakozásnak rettentőségeitől, 's megmútat-hassuk oltalmazóinknak, hogy mi jó indúlattal viseltetünk ó erántok és Királyunk eránt."

Párisból Sept. 7-dik napján írták, hogy a' *Nismesi* posta már két nap nem érkezett-meg oda, melyre nézve nagyon féltetni lehetett ezen lármás vidékeket a' veszedelmes környülállásoktól. *Avenióban* is elkezdődött volt újra a' zenebonáskodás; az oda való Polgármester *Puy*, szaladás által menekedett-meg a' dühösködő népnek kezei között; *Valence* városában keresett Sept. 3-dikán menedék helyet magának. Az ő *Avenióból* való eltávozása előtt, Sept. 2-dikán, egy *Osmond* nevű, *Párisi* születésű, gazdag embernek a' házára a' nép réá rohánván; ötet magát a' felesége' szemei előtt ölték-meg a' vérengzők, azért, hogy bizonyos summa pénzt, mellyet tőlle kívántak, nem akart adni nékik. *Sorgues* nevű faluban is, melly tsak egy órányira esik *Aveniótól*, történtek e' féle undokságok.

Azok a' Frantzia departamentek, mellyek *Austriai* seregek által vannak elfoglatatva, ilyen módon osztattak-fel az *Austriai* Kormányozók alá: —

Felső Rénus és *Alsó Rénus* (vagy *Alsátzia*;) — a' Kormányozó Báró *Hesz* úr, (az *Austriai* fő törvényes szék' előlölőjei); a' Kormányozó mostani lakhelyle *Kolmár*. —

Felső Saone és *Cote d'Or*; — a' Kormányozó Báró *Baden* úr; — lakhelyle *Dijon*. —

Doubs, *Jura*, és *Saone-Ligeris*; — a' Kormányozó Udvari Tanátsos Báró *Eger* úr; — lakhelyle *Macon*. —

Ain és *Montblanc*; — a' Kormányozó udvari Tanátsos Báró *d'Elleveaux* úr; lakhelyle *Bourg-en-Bresse*. —

Rhodánus, *Isere* és *Ligeris*; — a' Kormányozó Udvari Tanátsos *Roschmann* úr; lakhelyle *Lyon*. —

Drome, *Vaucluse*, *Felső Alpesek*, és *Alsó Alpesek*; a' Kormányozó *Stahl* úr (Kormányozó széki Vice-elölölő); lakhelyle *Valence*. —

A' Generális *Gilly* felesége protestátiót adott-ki az ellen a' hír ellen, melly az újságok által közönségessé tétetett, t. i. hogy a' *Gardi* departamentbéli támadást az ő férje organizálta volna. Azt mondja, hogy Gen. *Gilly*, *Nismes* városát még Jul. 14-ikén, 'sezt a' 9-dik katona egész osztályt is azután nem soká oda hagyta: hanem, hogy hova ment és mosthol van, arról semmit sem szöll az aszszony.

Savary és *Lallemand* Generálisok, kik *Bonapartétól* elválosztattak, az *Anglus* partok mellől vissza hozattattak *Frantzia* országba a' *Havrei* kikötőhelybe, de a' partra még nem tették-ki őket.

Egy koborló *Frantzia* vadász tsoport egy granadéros süveges tiszt által vezéreltetvén, *Riom* mellett *Ronvel* nevű kastélyra réá menvén, azt a' földig lerontotta; a' vagyomból, a' mit az istálóban talált 4 lovak elvihettek, elvitt; a' többit az udvar' közepin özszeégette; az aszszonsággal, minthogy maga *Düprat*, a' tulajdonos, nem volt othon, sok kegyetlenségeket követett-el. Két szolgálóleányok futás által menekedtek-ki a' gonoszok' keziből.

B é t s.

Ő Császári Kir. Felsége kegyelmesen méltóztatott a' *Tizán* innen lévő Kerületbéli Kir. Törvényes Tábla' Assessorát, ifjabb *Klobusiczky József* urat, Cs. K. Cameráriussá kinevezni.

Sept. 16-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 340 5/6 forintot Váltótzedulában.

Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 75 - dik darabjához.

Historiai Akták: —

A' *Genti* Püspök és más néhány fő papok ilyen emlékeztető irást terjesztettek a' *Belgiumi* Király' eleibe: —“

„Sire! Nem gondoljuk, hogy tovább kelljen várokozunk véletlenül történt megilletődésünknek és bánkodásunknak Felseged' eleibe lejendő terjesztésével, mellyet nekünk a' Felsegedtől ezen hónapnak 18-dikán kiadatott Hirdetés okozott. Azzal a' meggyőződéssel, hogy a' Püspököknek első kötelessége a' légyen, hogy az igasságot a' thrónus' eleibe vigyék, ha az a' vallás' nagy ügyét illeti, annyival is nagyobb bátorsággal és szabadsággal telyesítjük ezen kötelességünket, hogy Felseged néhány izben kijelentette azt, hogy a' Religiót maga egész hatalma által védelmezni akarja, és hogy Felseged éppen abban a' Hirdetésben is, melly a' mi nyúghatatlankodásunknak oka, bizonyossá teszi a' *Catholica* anyaszentegyházat annak fennállása's elsőbbségbéli jussai eránt. Sire! ezen jusok nem égygyeznek meg a' Felseged országában az új Constitu-tziónak azon tikkelyével, melyben minden *Religióknak* egyenlő oltalom és kedvezés igertetik. Azólta, hogy a' *Belgák* keresztényekké lettek, az e' féle veszedelmes újítást soha sem lehetett ezen tartományokba külfömben behozni, hanem tsak erőszak által. A' II-dik *Jósef* próbatételének, mely szerént ezt itt fenntartani akarta, nem lett semmi foganatja. Ugyantsak ezt, az előbbemi *Frantzia* tirannismus is felállította vala *theoréában*; hanem nem következtek belőlle semmi religiói nyughatatlankodások, mivelhogy a' Státusnak akkori feje a' protestans közösségeket éppen oly kevésbé oltalmazta, mint a' *Catholicusokat*. Annakutánna, hogy ez az uralkodó, ez a' minden religiók' ellensége, megbukott,

minden ekklésiai jusait ismét vissza kapta a' *Belga* anyaszentegyház. Az 1815-ben, Mártzius' 7-dik napján költ határozásban, mellyet a' Fels. Szövetségeseknek Biztosaik meghatározott módon megerősítettek vala, kinyilatkoztatta a' *Belgiumi* Kormányshék: — „Hogy ő a' *Papi* és *Világi Hatalmat* a' magok költsönös határaikban sérelem nélkül meg fogja tartani, úgy, a' mint azok, a' *Canonicus*, és az ország' régi fundamentomos törvényei által meghatározottak.“ — Sire! mi nem késedelmezünk kinyilatkoztatni Felsegednek azt, hogy a' *Canonicus* törvények, mellyek az ország' régi törvényei által fenntartatnak, telyességgel meg nem égygyeznek azzal a' Constitu-tzióval, a' melly által minden Religiók egyenlő oltalom és kedvezés felől bizonyosokká tettetnek. A' *Canonicus* törvények eleitől fogva kitzasztották a' hitszakadást (*Schismát*) és eretnekséget, az anyaszentegyház' kebeléből. A' keresztény Császárok a' magok kötelességeknek esmérték lenni ezen törvényeknek fenntartatását's bétöltetését, mint ez könnyen kitettzik az ő ezen tárgyra nézve kijött *Edictumai*knak gyűjteményéből. Nagy *Károlytól* fogva az 1781 esztendőbéli szerentsétlen időpontig's az azután következett esztendőkig minden századokban, kitzorító módon oltalmazták ezen Országnak minden Fejedelmei a' *Romai Apostoli Religiót*, 's azt mind azokkal a' jusokkal és elsőbbségi-jusokkal való élés felől bátorságossá tették, a' mellyeknek birtokában volt. A' *Trienti Concilium*, melynek minden végzései kihirdettettek *Belgiumban*, 's itt Ekklésiai törvényes erővel bírnak, minekutánna minden régi ekklésiai törvényeket megerősített volna, megparantsolta a' Püspököknek, hogy ezeknek bétölttetésekre, és nem tsak a' hit' szent zálogának megtartatására, hanem azon törvényeknek telye-

sittetésekre is büségesen vigyázzanak, mellyek a' Catholica anyaszentegyháznak sarkalatos fenytéktartását illetik, 's az ő Országlásának hatalmasságát és megsérthetlenségét bátorságossá teszik. Ezen kötelességeknek telyesítését örökké megengedték és könnyebbitették az Ország' fundamentomos törvényei a' Püspököknek, mind addig, míg egy felsőbb hatalmasság megvonta tőlök azt a' módot, hogy kötelességeik' minden részének megfelelhessenek. Ha Felséged a' Belgiumi anyaszentegyházat a' maga segedelme 's az ő elsőbbségi jussai felől bizonyossá tévén, ez által, mint remélnjük, oda czéloz, hogy ezen tartományokban a' Canonicus szent törvényeket egészen fenntartassa, ezen esetben nem vagyunk elégségesek arra, hogy ezért való háladatosságunkat Felséged eránt egészen kimútathassuk. Hanem mi azt a' bátorságot veszszük alázatossággal magunknak, hogy az új Constitúciónak egy tikkelyét Felséged' eleibe terjeszszük, melly azért, hogy minden Religióknak egyenlő oltalmat ígér, a' mi hivatalunknak szabad és tökéletes gyakorlásával együtt meg nem állhatna. Mi kötelesek vagyunk arra, hogy a' tanításunk alá bizatott népeket azon tudományok ellen szüntelenül védelmezzük, mellyek a' Catholica anyaszentegyház' tudományával ellenkeznek. Mi ezen kötelesség alól fel nem oldozhatnók magunkat egygyik legszentebb hivatalunknak megsértése nélkül; és ha Felséged a' Státusnak egy sarkalatos törvénye szerént ezen tartományokban ama' tudományoknak közönséges vallását és terjedését fenntartja és védelmezi, mellyeknek előmenetelesülését mi azzal az egész gondol és erővel, mellyet a' Catholica anyaszentegyház a' mi hivatalunktól vár, akadályoztatni tartozunk, úgy mi formaszerént való ellenkezésben lennénk a' Státus'törvényeivel, 's azon eszközökkel, mellyeket Felséged ama' tudományoknak közöttünk való fenntartására elővehetne, 's e' képpen minden azon való iparkodásunk mel-

lett is, hogy békességben és egygyességben élhessünk, megzavartathatna a' közönséges tsendesség. És minthogy ennek az új Constitúciónak 136-dik tikkelye szerént valamellyistentiszteletnek gyakoroltatása megakadályoztathatna, ha az által a' közönséges tsendesség megháboritathatna, ebből a' következik, hogy a' mi Religióknak szabad gyakoroltatása a' Catholica anyaszentegyház' jussaival és szabadságaival való élésnek valami megeshető következése mia t, ezen tartományokban meggátoltathatna. Sire! mi el nem titkothatjuk Felséged előtt azt, hogy az efféle intézetek, ha Felséged által megerössítettének, tsak azoknak a' n, ughatatlanságoknak megújittatásokra valóknéne, mellyek ezen tartományokat a' 16-dik században elpusztították, 's előbb vagy később a' maga alattvalóinak sziveiket Felségedtől, országának azon részében elidegeníteni kéntelenítettének, a' hol a' Cath. Hithez való vonszódás erősebben és elevenebben megmaradott, mint más valamelly Európai tartományban. Már tsak az a' Hirdetése is Felségednek, melyben közönségessé tétettetik, hogy az új Constitúció által a' vallásbéli szabadságnak megerössítettü, 's mindeneknek az egyenlő oltalom és kedvezés felől bátorságossá tétettü kell, ijedséget okozott minden szivekben. Tudva való dolog, hogy ez a' systema, az új Philosophiának egygyik fő pontja légyen, a' melly réánk nézve ily sok keserveknek kútfeje vala; 's hogy ez a' systema tsak azon iparkodjék nyilvánossággal, hogy a' minden vallás eránt való lágyemlegség terjedjen, a' vallás' befolyása gyengüljön, 's végre egészen elenyészzen. —

„Mi megmondani tartozunk Felségednek az igasságot egész kiterjedése szerént. Az ezen tartományokban lévő papság nem mélységes keserűség nélkül vette észébe: hogy Felségedet arra beszéllették, hogy ötet egészen szorittsa-ki azon gyűlésekből, mellyekben a' Státus' nagy ügyei megfontoltatnak; hogy az új Constitúció a' ne-

mességre nézve tisztességes megkülönböztetések foglalt magában, a' papság pedig, melly ennekelőtte első Rend volt a' Státusban, azoktól megfosztatott, 's még csak azzal a' jussal sem fog birni, hogy a' tartományi gyűlésekben képviselői lehessenek; hogy az ő befolyása az új Constitúció' elfogadásának munkájától gondosan elvalasztatott, oly módon, hogy a' Felsőged' Hirdetésének kifejezései szerint a' papságnak legnevezetesebb tagjai sinsenek azon személyek között, a' kik az ajánlásra 's polgártársaiknak bizodalma legméltóbbak; és hogy végezetre néki (a' papságnak) még csak a' sem fogna megengedtetni, hogy helybe nem hagyó voksát a' *Notablesek* jegyző könyvébe beírassa. Ezek mind olyan eszközök, a' mellyek, keserőséggel mondjuk Felsőgednek, mint csak igen rossz jövődöre mutató jelek, úgy tűnhetnek előnkbe, minthogy a' Felsőged Ministerei a' papságnak szavát és vélekedését semminek akarják tartani oly tárgyakra nézve, mellyek éppen nem az ő kezek 's nem is más magános személyek kezeik, hanem inkább egészen csak a' papság kezei alá tartoznak, annyiban, a' mennyiben a' Religiónak ügyit illetik. (A' többi következik).

~~~~~

A' tsatázó mezőkről.

Hünningen és *Auxonne* váraiknak a' mi seregeinktől lett elfoglaltatása által, 300 darab ágyuk, 1000 mázsa puskaapor, és sok egyéb efféle nagy betsű készületek kerültek az ő kezekre, mellyek mind a' mi örökös tartományainkba fognak hozattatni.

A' *Hünningen* ostromoltatásáról 's megvétettetéséről, az Austriai seregeknek fő vezére Hertzeg *Schwartzenberg* által kiadott tudósításban, a' főtisztek között a' következők neveztetnek-meg a' magok ezen ostromlás' munkájában tett hasznos szolgálataikra és érdemeikre nézve: —

„Obersterek: *Milanes, Bonomo*; Oberst-lajtnantok: *Hakher, Dörre*; Májorok: *Cronoster, Gersdorf*. Az Indzsínörök között: Oberster *Frautischuk*. A' Sapörök

közzül: Generális *Fasching*, Oberster *Mayer*, Al-hadnagy *Jákob*. Az Ágyuzók között: F. M. Lajtnánt *Mariafsy*, Badeni Nagy Hertzegségbeli General-Lajtnánt Gróf *Hochberg*, Generalmájor Bátor *Collenbach*, Hertzeg *Hohenlohe*, Würtembergi Generalmájor *Stockmayer*, Generális 's egyszersmind Generaladjutáns Gróf *Morzin*, és Oberster *Pley* urak.

Elegyes dolgok.

Nagy Britannia és Portugallia között villongások kezdődtek vala el, mellyek, mint hallik, már oly elevenen folytak, hogy azon időpontban, mikor a' Bonaparte' Fr. ország ellen tett új iparkodásainak hire *Brasiliába* (a' honnét még nem jött vissza a' Portugallus Udvar) megérkezett, már készen állott ezen udvarnál a' Nagy Britannia ellen való hadhirdetés, 's a' hadakozásnak elkezdődésétől minden órán lehetett tartani. Beszélték, hogy a' Portugallusoknak ezen felmérgeződése az Ánglusok ellen, ezeknek a' Szeretsen rabvásár' eltöröltetését illető szorgatásaik, vagy sürgető kívánságaik és eszközeik által okoztatott volna. A' *Bahiai* kereskedők nevezetesen azok, a' kik ennek a' kereskedésnek fennállását igen kívánják, a' hasznáért.

Pápa ő Szentsége megparantsólta, hogy azokat a' nagy sokaságú Szabadkómivesi 's egyéb titkos társasági könyveket, mellyeket a' Napolyi volt Király (Múrat) Ágensének házában *Romában* megtaláltak 's összegyűjtöttek, mind égessék-el.

A' Spanyol Udvar még folytatja a' *Liberálisok* ellen munkába vétetett keménységet. Az előbbeni Hadi Minister Don *Alvarecz Guerra* számkivettetett. A' *Los Agonizantes* nevű szerzetből egy pap felakasztatott az annak visszaállítatásra való czélzásért.

A' *Triesti* tudósítások szerint a' *Marokkoi* Császár hadat izent az Orosz birodalom, Prussia, és Sicilia ellen: hanem az Orosz Követ munkába vette a' békesség fellett való alkudozást.